

UutisKymi

Kymi Kymmene Oy:n julkaisu n:o 2 42. vuosikerta

1.2.1982

Esittelyssä nippumies

Viime Uutiskymissä alkoi sarja, jonka tarkoituksena on esitellä eri ammatissa toimivia yhtiöläisiä. Silloin esiteltiin mitämies. Tällä kertaa on esittelyvuorossa nippumies ja hän on Matti Hietala. Takasivu.

Vedestä energiaa yhtiölle

Kymiyhtiö saa tällä hetkellä noin kolmanneksen sähkövoiman tarpeestaan omista vesivoimalaitoksistaan. Voimalaitoksia on kahdeksan ja ne sijaitsevat pääasiassa yhtiön tehdaspaikkakunnilla. Vesivoimasta ja voimaloista enemmän keskiaukeamalla.

Paperin näkymät

Ylitarjonta aiheuttaa tuotannon supistuksia

Hitaasta kulutuskasvusta ja lisääntyvästä tuotantokapasiteetista johtuva ylitarjontatilanne heijastuu Kuusankoskellakin tilausten puutteena ja tuotannon supistuksina.

"Olemme varautuneet kuluvan vuoden budjetissa Voikkaan paperitehtaalla sanomalehtipaperilaaduissa 14 %:n, SC-aikakauslehtilaaduissa 15 %:n ja erikoislaaduissa 5 % tuotannon supistuksiin. Kymin paperitehtaalla varaudutaan noin 3 %:n supistuksiin, kartonkitehtaalla uskotaan voitavan ajaa täydellä käyttöas-

teella", toteaa Kymi Kymmene Paperin johtaja Heikki Kellokoski.

Ansiomerkkien jakotilaisuudessa Koskelassa puhunut johtaja Kellokoski sanoi, että nopeasti huonontuvan markkinatilanteen johdosta tuotantoa on jouduttu supistamaan jo tammikuussa. Supistukset jatkuvat helmikuussa.

"Tehtyjen markkinatutkimusten mukaan ylitarjontatilanne tulee säilymään seuraavan viisivuotiskauden kaikissa laaturyhmissä", ennusti Kellokoski.

"Sanomalehtipaperin käyt-

töasteet vaihtelevat 83—85 %:n välillä, SC-aikakauslehtipaperin 84—88 %:n välillä, päällystämättömän hienopaperin 94—96 %:n välillä sekä kartonkilaatujen 83—87 %:n välillä. Prosenttiluvut ovat suuntaa antavia."

Hienopaperimarkkinoilla tulevat kilpailussa menestymään vain pitkälle integroidut, teknisesti täysin ajanmukaiset sekä suurtuotantohyödyn perusteella kustannusrakenteeltaan kilpailukykyiset tehtaot. Huoli tulevaisuudesta on Kellokosken mukaan syy siihen, että Kuusanniemeen rakennetaan uusi hienopaperikone, PK 8.

"PK 8:n käynnistyttyä Kymi on jälleen johtava hienopaperin valmistaja Suomessa ja yhdessä omistus- ja osakkuusyhtiöidensä kanssa myös koko Länsi-Euroopassa."

PK 8:n rakentamisen ajoittuminen suhdannetaantumaa asettaa finanssiresurssit tiukalle. Investoinnin läpivieminen nykytuotannon antamalla, lähes olemattomalla omarahoitusosuudella on Kellokosken mukaan mittava tehtävä.

"Vuosi 1981 oli Paperissa lähes täyden käyntiasteen vuosi. Emme kuitenkaan yltäneet lähellekään budjetoitua tulostavoitetta. Suurimpana syynä tähän olivat valuuttakurssit. Alkanut vuosi ei näytä paremmalta, pikemminkin päinvastoin."

Ansiomerkkejä jaettu 7 541

Kymiyhtiötä pitkäaikaisesti palvelleille on tähän mennessä jaettu 25-, 40- ja 50-vuotisansiomerkkejä yhteensä 7 541 kappaletta.

50-vuotisansiomerkkejä on jaettu yhteensä 202; viimeksi näin pitkään yhtiössä työskennellyt sai ansiomerkin vuonna 1979.

40-vuotisansiomerkkejä on jaettu kaikkiaan 811 kappaletta. Viime vuosina ko. merkkejä on jaettu keskimäärin 20 kappaletta, tänä vuonna 40-vuotisansiomer-

kin saajia oli 22.

25-vuotismerkkien saajia on kertynyt 6 527. Tänä vuonna heitä oli 175. Määrä oli suurin sitten vuoden 1977.

Pitkäaikaisesti palvelleiden ansiomerkki perustettiin Kymiyhtiön 75-vuotisjuhlan yhteydessä vuonna 1947. Tuolloin 1 149 henkilöä sai 25-vuotismerkin ja 27 henkilöä 50-vuotismerkin. 40 vuotta kestäneestä palvelusta ryhdyttiin jakamaan merkkejä vuonna 1968.

Pääläluottamusmies Seppo Saarela (oik) sai ansiomerkin johtaja Heikki Kellokoskelta, keskellä rouva Marikka Kellokoski.

Xerox-yhtiö lisää paperinostojaan

Kymiyhtiö toimittaa Rank Xerox-yhtiölle kuluvana vuonna noin 18 000 tonnia kopiopaperia. Kaupasta sovittaessa yhtiöt tekivät myös puitesopimuksen, jonka mukaan toimitusmäärät kasvavat tulevina vuosina.

Valtaosa Rank Xerox-yhtiölle toimitettavista pape-

reista menee vientiin, kotimaan osuus kaupasta on noin 4 000 tonnia. Kuusankoskella valmistetun xerox-paperin tärkeimmät vientimaat ovat Englanti ja Ranska.

Kymin paperitehtaan PK 7:llä valmistettu ja arkkipaperissa leikattu kopiopaperi

pakataan uudistettuihin riisikääreisiin ja laatikkoihin. Xerox 80 -paperi on saanut uudentyyppisen kääreen ympärilleen viime vuoden loppupuolelta lähtien. Mm. Englantiin toimitettava dp-(dual purpose) paperi pakattiin uuteen vihreäsävyyseen paperiin ensimmäisen kerän viime viikolla.

Rank Xeroxin ja Kymiyhtiön väliseen toimitussopimukseen liittyy myös yhteinen mainoskampanja "100 miljoonan paperit viedään maasta".

Kymmene Papierille kaksi uutta tuotantolinjaa

Kuusankoskella valmistettua paperia Saksan Liittotasavallassa jalostava Kymiyhtiön tytäryhtiö Kymmene Papier monipuolistaa tuotantoaan. Yhtiön tuotantolaitokselle Salzgitteriin on asennettu kaksi täysautomaattista kirjoitus- ja kierrelehtiä valmistavaa tuotantolinjaa.

Uusilla linjoilla paperi leikataan, valmistetaan lehtiä sekä pakataan kuljetuslaatikoihin. Laitteistot

on toimittanut hampurilainen Will-yhtiö. Täydellä kapasiteetilla toimittaessa linjojen paperiraaka-aineen tarve on noin 7 000 tonnia.

Salzgitterissä lähellä Hannoveria jalostettiin viime vuonna noin 16 000 tonnia Kuusankoskelta toimitettua paperia arkeiksi ja kirjekuoriksi. Kirjekuoria tuotettiin yhtiössä noin 100 miljoonaa kappaletta.

Johtaja Heikki Kellokoski toteaa, että Kymmene Pa-

pier toimii osaltaan ensi vuonna valmistuvan PK 8:n tuotannon markkinoimiskanavana. "Tämäntyyppisen jatkojalostuksen pitää tapahtua suurten markkina-alueiden sisällä. Vienti Suomesta on monesta syystä mahdotonta."

Kymmene Papierin tuotantolaitos perustettiin vuonna 1969. Sen palveluksessa on 76 henkilöä.

Hiiletyskarkaisua nyt Karkkilassa

Kymin Metallin Karkkilan valimossa on viime vuoden syksystä lähtien käytetty hiiletyskarkaisulaitteistoa antamaan konepajalla valmistetuille hammaspyörille ja -akseleille niiden lopullinen lujuus. Hiiletyskarkaisu on aiemmin tapahtunut ulkopuolisissa karkaisimoissa.

"Hiiletyskarkaisulla kappaleeseen saadaan kova ja kulutusta kestävä pinta samalla, kun kappaleen sisus säilyy suhteellisen pehmeänä", toteaa valimon laadunohjauspäällikkö dipl.ins. Kari Helander. Kappaleiden pintaan muodostuu lisäksi ns. puristusjännitystila, joka lisää kappaleiden väsymyslujuutta.

Uutta karkaisumenetelmää varten hankittiin tehtaan karkaisulaitteistolle hiiletys- ja päästöuunit. Hiiletysuunissa kappaleiden pintaan imeytetään hiiltä noin 900 asteen kuumuudessa. Sen jälkeen hehkuvat kappaleet sammutusvaiheessa upotetaan öljyyn. Sammu-

tuksen jälkeen ne siirretään vielä noin 200-asteeseen päästöuuniin. Koko prosessi vie aikaa hiiletysyvydestä riippuen kuudesta tunnista jopa yli vuorokautteen.

Noin miljoonan markan investointiin kuuluvat myös kaasugeneraattori, jolla valmistetaan hiiletyskarkaisuun tarvittava kaasun ja kaasun kontrollointiyksikkö, jolla tarkastellaan ja säädetään uunissa olevaa hiiletysatmosfääriä.

Laadunohjauspäällikkö Helander sanoo hiiletyskarkaisulaitteiston nopeuttavan karkkaistavien kappaleiden läpimenoaikaa tuotannossa, koska mm. kuljetukset alihankkijoille jäävät pois. Myös laadun tarkkailua on voitu tehostaa.

Karkkilan tehtaan karkkaisimossa on otettu käyttöön myös uusi kovuusmittari, jonka jalustaosa on suunniteltu Karkkilan tehtaalla. Uuden jalustaratkaisun ansiosta laitteella voidaan isoistakin kappaleista mitata kovuus halutusta kohdasta kappaletta. Kovuusmittarin jalustaratkaisua on kehitetty Karkkilassa projekti-insinööri Martti Kurkisen johdolla.

Kasvun tekijöitä

Tarkasteltaessa Suomen talouskehitystä parinkymmenen viime vuoden aikana voi todeta, että kasvun huumassa siitä kaksi-kolmasosaa on eletty. Aina öljyriisiin saakka kokonaistuotanto kasvoi 1960-luvulta lähtien keskimäärin 4,6 % vuodessa. Öljyn hinnankorotukset ja muut kansainväliset tapahtumat ovat sittemmin häirinneet vakaa ja korkea-asteisen työllisyyden takaavaa kasvua. Tuloksena oli Suomen kansantalousputoaminen aikaisempaa alemmalle kasvuvuoralle. Mikäli ennusteisiin on uskomista saadaan olla jopa tyytyväisiä keskimääräiseen 3 %:n vuotuisen kansantuotteen lisäykseen 1980-luvulla.

Eräänä keskeisimpänä kasvun nopeuden määräjänä pidetään investointeja. Investointipäätökset ovat puolestaan riippuvaisia monista tekijöistä, ei vähiten yrityksen aikaisemmista kokemuksista, sijoitusten tuotosta, talouspolitiikasta ja yhteiskunnan yleisestä suhtautumisesta riskien ottamiseen eli yrittämiseen. Kunkin maan talouspoliittisella ilmastolla on siten suurempi merkitys kansalaistensa hyvinvointiin kuin usein kuvitellaankaan.

Suomessa investointien osuus tuotannosta näyttää nyt olevan alenemassa. Ei Suomi vielä ole valmiiksi rakennettu, mutta selvästi toisenlaiselta maamme talouskuva silti näyttää kuin 20 vuotta sitten. Tietty kyläntymminen pääomanmuo-

dostuksessa selittyikin osittain sillä, että meillä nykyään on jo melko hyvä infrastruktuuri, laaja perusteollisuus ja huomattava asutuskanta. Toisaalta taas törmätään energian hintaan, joka pienentää investointeihin käytettäviä varoja. Eräs kotimainen kummajainen on kone- ja laiteinvestointien verottaminen, mitä missään kehittyneissä maissa ei tunneta. Yksinomaan tästä syystä paperikoneinvestointi on meillä noin 25 % kalliimpi kuin esim. Ruotsissa. Eipä siis ihme, jos yritysjohtajat tulevia kasvu- ja investointinäkömiä pohtiessaan ovat toistuvasti vaatineet liikevaihtoveron poistamista investoinneilta.

Kokonaisuudessaan vuosien 1960-80 keskimääräinen kasvuvauhti oli 4 % vuodessa. Määrällisen työpanoksen lisäyksen osuudeksi tästä on laskettu 0,9 %-yksikköä, määrällisen pääomapanoksen lisäyksen osuudeksi 1,6 %-yksikköä ja loppu 1,5 %-yksikköä teknisen kehityksen eli kokonaistuottavuuden lisäyksen osuudeksi. Jos vertaa useimpien muiden markkina-alueiden kehityksen, näyttää siltä, että Suomessa taloudellisen kasvun tekijänä teknisellä kehityksellä on ollut suhteellisesti pienempi merkitys. Täällä on siten ns. potentiaalista varaa.

Summa summarum. Tähän asti investoinnit ovat huomattavilta osin pitäneet yllä kansantalouden kasvu-

vauhtia. Nyt, kuten todettiin, investointiaste näyttää alenevan. Kansantuotteen kasvun pitäminen niin korkealla, että se toisi mukanaan viime vuosia paremman työllisyysasteen, edellyttää siten entistä enemmän panostamista tekniseen kehitykseen. Viime mainittu on puolestaan kiinni koulutuksesta sekä tutkimus- ja kehitystoiminnasta. Ilman investointeja ei tämäkään luonnollisesti käy. Mikäli kuitenkin kykenemme tulevaisuudessa nostamaan tutkimus- ja kehitystoiminnan osuutta kansantuotteesta, on sillä sekä kilpailukykyä että kansantuotteen kasvua lisäävä vaikutus.

Yleisen taloudellisenkin tietämyksen nostamiseen näyttää tosin vielä olevan varaa. Taloustiedon äskettäin tekemän tutkimuksen mukaan 56 % väestöstä oli näet sitä mieltä, että yrityksen voitot ovat suuremmat kuin yritysten henkilöstölleen maksamat palkkasummat. Jos korjaus tässä sallitaan, niin todettakoon, että esim. teollisuuden palkkojen osuus sosiaalilukut mukaan luettuna on yritysten liikevaihdosta noin 24 %. Voittojen osuus sen sijaan on 1 %:n verran.

Posuu

Eino Rihulalle luovutettiin Tiedotusteko 1981 -plaketti

Plaketin, jonka on suunnitellut taiteilija Topi Valkonen, ojensi teknikko Rihulalle (oik.) tiedotuspäällikkö Eero Niinikoski.

Kymiyhtiön tutkimusosastolla työskentelevä teknikko Eino Rihula on tiedotusosaston jakaman Tiedotusteko-plaketin eli "plankun" tämänvuotinen vastaanottaja.

Teknikko Rihulalle tunnustusluovutettiin ansiokaasta toiminnasta tiedottamisen hyväksi yleensä ja erityisesti siksi, että Rihula on vinkkihenkilönä monien vuosien ajan avustanut Kymiyhtiön henkilöstölehtien toimitusta.

"Aktiivisuus tiedottamisessa on ollut meille mieluisia varsinkin, kun se on ta-

pahtunut huumorin alueella. Välttämäsi yhtiöön ja yhtiöläisiin liittyvät kaskut ovat olleet suosittuja yhtiön lehdissä", mainitsi tiedotuspäällikkö Eero Niinikoski luovuttaessaan tunnustusplakettia teknikko Rihulalle.

Kuten odottaa saattoi, puki Eino Rihula kiitoksensa plaketista kaskun muotoon:

Seurakunnassa vietettiin vanhan papin läksiäis- ja uuden paimenen tulojuhlaa. Juhlapuheessaan kirkkovaltuuston puheenjohtaja sanoi

seurakunnan aina papin vaihtuessa saaneen entistä paremman saarnaajan. Huomattuaan aliarvioineensa lähtevää pappismiestä puhuja päätti korjata asian ja sanoi eroavalle papille: "Ei meistä kummastakaan ole puheiden pitäjäksi."

Teknikko Rihulalle luovutettu plaketti, puualustaan kiinnitetty taidevalu Lukeva munkki, on järjestyksessä kolmas. Ensimmäinen luovutettiin Kuusanniemen puhelinuutisten toteuttajille ja toinen apulaisjohtaja Erkki Laasoselle.

Myyntiyhtiö muuntuu kauppahuoneeksi

Kymiyhtiön oman paperin myyntiverkoston puitteissa on Singaporessa sijaitsevalle myyntiyhtiölle Kymmene-Star Far East Pty Ltd:lle annettu tavoite kasvaa kauppahuoneeksi. Tämä tapahtuu ottamalla myyntiin myös muiden kuin Kymi-ryhmän paperi- ja kartonkitehtaiden tuotantoa. Kysymyksen tulevat tuotteet, jotka tukevat omien tuotteiden myyntiä ja laadut, joilla ei ole edustusta kyseisellä alueella.

Singaporen myyntiyhtiö, jonka johtoryhmän muodostavat englantilainen toimitusjohtaja Max Norris ja suomalainen myyntijohtaja Peter Hutton, perustettiin vuonna 1980.

Singaporesta käsin myydään paperia koko Kaakkois-Aasiaan. Myynti on noin 40 000 tonnia vuodessa; 30 prosenttia tulee oman ryhmän tehtailta ja loput 70 prosenttia on muiden valmistamia tuotteita.

Ulkomaankauppaministeri Esko Rekola avasi Kymmene-Star Far East Pty Ltd:n Singaporessa sijaitsevan toimiston 15.3.1980. Kuvassa vasemmalla Star Paper Ltd:n toimitusjohtaja Erik V. Olander ja oikealla toimitusjohtaja Fredrik Castrén.

Myyntiyhtiön tuloista vieraiden tuotteiden osuus on 60 prosenttia. "Kymiyhtiön tuotteiden osuus myynnistä

on pysynyt melko vakaina", kertoo toimitusjohtaja Max Norris.

Kesällä 1981 Suomen

Kartonkiteollisuuden myyntiyhtiö Finnboard vaihtoi agenttikseen osassa Kaukoitää, Indonesiaa lukuunot-

tamatta, Kymmene-Star Far East Pte Ltd:n, jolla on ennestään hyvät yhteydet alueen aaltopahviteollisuuteen. Myös savuketeollisuudelle yhtiö on aikaisemmin toimittanut paperia. Nyt voidaan tuotevalikoimaa laajentaa ottamalla myyntilistalle myös kotelokartonki. Kartonkia on toimitettu myös syväpainolaitoksille, joille aikaisemmin on myyty korkealaatuisia painopapereita.

Kaakkois-Aasia on tällä hetkellä Finnboardille melko pieni markkina-alue. Yhdistyksen kokonaisviennistä se edustaa noin yhtä prosenttia. Myynti koostuu lähinnä savuketeollisuudelle menevästä kotelokartongista ja aaltopahviteollisuudelle menevästä aaltokartongista. Pahimpia kilpailijoita markkinoilla ovat amerikkalaiset ja ruotsalaiset. Suomalaisten kartonginvalmistajien valtteina myynnissä ovat taivutuslujuus ja tasalaatuisuus.

Kymmene-Star Far East Pte Ltd:llä on Norriksen mukaan jatkuvat hyvät yhteydet pakkauslinjojen toi-

mittajiin. Eritoten Thaimaassa ja Singaporessa odotetaan kasvua tällä sektorilla. Mitä pidemmälle pakkaaminen automatisoidaan, sitä paremmin pääsee esille suomalaisen kartongin korkea laatu, katsotaan myyntiyhtiössä.

Finnboardin edustuksen lisäksi myyntiyhtiö toimii Kymi-ryhmän amerikkalaisen yhteistyökumppanin Great Northern Nekoosan agenttina myyden lähinnä kraftlineriä alueelle. Samoin yhtiö toimii Finnboardin agenttina Filippiineillä.

Muiden valmistajien tuotteiden ottaminen myyntiohjelman on monipuolistanut myyntiyhtiön tarjousvalikoimaa. Siten eri tyyppisiä paperilatuja tarvitseville asiakkaille, kuten savuketeollisuudelle ja syväpainolaitoksille pystytään yhdellä kertaa tarjoamaan kaikkia niiden tarvitsemia paperilatuja.

Teksti
Ari Borg

Pitkäaikaisesti palvelleille jaettiin 197 ansiomerkkiä

"Tätä juhlaa voisi luonnehtia puoliviralliseksi, sillä paikalla on niin paljon sekä omia että vaimon tuttuja", kertoo vaikutelmiaan Koskelassa järjestetystä ansiomerkkien jakojuhlasta sähkömies **Matti Karlsson**.

Karlsson on yksi niistä 18:sta, jotka saivat 40-vuotisansiomerkin Kuusankoskella. Ansio-merkin luovutti Kymi Kymmene Paperin johtaja **Heikki Kellokoski** **Marikka Kellokosken** avustamana.

"Pidän saamaani ansiomerkkiä henkilökohtaisena tunnustuksena työnantajan puolelta", määrittelee Karlsson. "Tällaisessa tilaisuudessa varmaan monet myös muistelevat, miten työt aikoinaan aloitettiin. Se ainakin minulle tuli ensimmäiseksi mieleen."

Matti Karlsson tuli Kymmin sähköverstaalle ensimmäisen kerran työhön yhtiön ammattikoulusta vuonna 1939. Sotavuodet tulivat väliin, työ sähkökorjaamolla jatkui vuonna 1944. Osastoa ei ole ollut tarvis koko aikana vaihtaa; vieläkin Matti Karlssonin tapaa Kymmin sähkökorjaamolta.

Karlssonin suku on pitkään palvellut Kymiyhtiötä: vaari oli seppänä yhtiössä ja isä sähkömiehenä samassa verstaassa.

Matti Karlsson selvittää vielä syitä, miksi Koskelan juhla mm. ennalta määrätystä pöytäjärjestyksestä ja perinteisestä ohjelmasta huolimatta tuntuu vähemmän viralliselta:

"Sekä minä että vaimo Anna-Liisa olemme syntyneet ja käyneet koulut Kuusankoskella. 40 vuodessa myös lähes kaikki sähkömiehet Voikkaasta myöten ovat jo tulleet tutuiksi. Vaimon kautta on tullut lisää ystäviä, samaten lasten välityksellä. Siksi tässäkin juhlassa lähes kaikki ovat ainakin näöltä tuttuja."

"On oikein, että tähän juhlaan kutsutaan myös puoliso, onhan hän aina työhön lähtiessä eväätkin mukaan tehnyt."

Anna-Liisa Karlsson kertoo tulevansa juhlaan mielellään juuri siksi, että siellä tapaa tuttuja.

Kymyn sellulla lähes koko ajan työskennellyt Karlsson on ollut sekä uudistamassa että lopettamassa sulfiittitehdasta, nyt Minton-kui-vauskone teettää hänelle eniten työtä. Ulkotyöt vähenivät selvästi, kun kuorimo lopetettiin Kymillä, vain selluvarastolla joutuu enää tekemään töitä ulkona.

Karlsson on koko yhtiösäölöaikansa ollut myös palokunnassa. Sieltäkin on tullut tunnustusta ansiomerkkien muodossa: 40-vuotis-palvelumerkki ja palokuntaliiton ansiomerkki.

Koskelassa 17.1. pidetyssä ansiomerkkien jakotilaisuudessa jaettiin yhtiön Kuusankoskella toimivilla tehtailta työskenteleville 18 kappaletta 40-vuotisansiomerkkejä sekä 117 kappaletta 25-vuotisansiomerkkejä. Metsäosastolta 25-vuotis-merkin sai yksi henkilö.

Kymi Kymmene Paperin palveluksessa olleille merkit jakoivat johtaja ja rouva **Heikki Kellokoski**. Perustuotannon mitalit luovuttivat johtaja ja rouva **Antti Örmälä** sekä Kemian mitalit johtaja ja rouva **Krister Brommels**. Finanssijohtaja ja rouva **Olof Westerlundilta** mitalin sai kassan esimies **Eila Tiitta**.

Puheessaan johtaja Heikki Kellokoski kiitti ansiomerkkien saajia suuriarvoisesta työstä yhtiön hyväksi menneitten ansiomerkkiin oikeuttaneiden vuosien aikana ja toivoi tunnustuksen lujittavan siteitä Kymiyhtiön ja tehdasyhdyskuntaan.

Kellokoski mainitsi vuonna 1980 alkaneen kansainvälisen laskusuhdanteen vaikuttaneen maamme länsivientiin pienentävästi viime vuonna ja aiheuttavan vaikeuksia myös kuluvaan vuonna. Yhtä syväksi lama ei kuitenkaan muodostune kuin vuonna 1975. Eniten suhdannetaantumaa näkyy sahatavaran viennissä. Itäviennin kasvu on viime vuosina ollut kompensoiva tekijä.

Suhdannenäkymät merkitsevät paperin ja kartongin kulutuksessa hitaan kasvun kautta. Yhä lisääntyvän tuotantokapasiteetin kanssa tämä aiheuttaa ylitarjontatilanteen, joka heijastuu Kuusankoskellakin, sanoi Kellokoski.

Ansiomerkkien jakotilaisuuden ohjelman aloitti Kuusankosken Työväen Soittajien Nuorisopuhallinorkesteri. Laulua juhlassa esitti oopperalaulajatar **Maija Lokka** säestäjänään **Riitta-Liisa Kyykkö**. Myös Kuusankosken kirkon nuorisokuoro esiintyi.

Ansiomerkkin saajat

Kuusankoski

40-vuotisansiomerkin Kymi Kymmene Paperissa saivat:

Doris Ahokas arkkisalista, Tauno Jokelin Kymmin paperitehtaan F-osastolta, Veikko Kajander Kymmin konekorjaamolta, Helga Kar-

40-vuotisansiomerkin saanut Matti Karlsson oli tullut tilaisuuteen yhdessä vaimonsa Anna-Liisan kanssa.

hu arkkisalista, Matti Karlsson Kymmin sähkökorjaamolta, Taisto Littman Voikkaan konekorjaamolta, Lippo Niemelä Kymmin sähkökorjaamolta, Eino Rihula tutkimusosastolta, Sylvi Saarenpää arkkisalista, Jorma Vahter Kymmin sähkökorjaamolta, Hilka Vauhkonen Voikkaan puuhiomolta, Martti Vilkki rakennusosastolta ja Eino Ylätalo Voikkaan konekorjaamolta.

25-vuotisansiomerkki luovutettiin Kymi Kymmene Paperissa seuraaville:

Voikkaan paperitehtaalta, Helmer Hovén osto-osastolta, Martti Huotari Voikkaan puuhiomolta, Lauri Huovila Voikkaan paperitehtaalta, Heikki Huuskonen Kymmin paperitehtaan F-osastolta, Armas Ihalainen päällystyslaitokselta, Hannu Iiskola Kymmin paperitehtaan F-osastolta, Outi Jatkovirta Voikkaan paperitehtaalta, Paavo Junnola päällystyslaitokselta, Seija Jyräs Kymmin konekorjaamolta, Matti Jämsén Kymmin sähkökorjaamolta, Ilmari Ka-

Koskelassa pidetyssä tilaisuudessa sai ansiomerkin 135 Kuusankosken tehtailta työskentelevää yhtiöläistä.

Reijo Aho Kymmin konekorjaamolta, Paavo Auerniemi rakennusosastolta, Heikki Erkkilä Voikkaan höyryosastolta, Bertel Grundvall osto-osastolta, Pertti Hakala Voikkaan konekorjaamolta, Aila Hakalainen Kymmin paperitehtaan tuotannosuunnittelusta, Veijo Halkonen Kymmin paperitehtaan F-osastolta, Liisa Halonen arkkisalista, Pertti Halonen Voikkaan sähkökorjaamolta, Kalevi Hannola PK 7:ltä, Taisto Heikkilä arkkisalista, Pauli Henttu PK 7:ltä, Keijo Holopainen

hisaari päällystyslaitokselta, Lauri Kaira suunnitteluosastolta, Kalle Kapiäinen päällystyslaitokselta, Yrjö Kekki sosiaaliosastolta, Eero Kivimaa Voikkaan paperitehtaalta, Taisto Koskela Voikkaan konekorjaamolta, Erkki Kukkola varastolta, Eino Kylliäinen PK 7:ltä, Vilho Laaksonen Kymmin paperitehtaan F-osastolta, Pentti Laatunen Voikkaan puuhiomolta, Kalervo Laine Kymmin paperitehtaan F-osastolta, Jorma Laine Kymmin höyryltä, Rainer Laine Kymmin konekorjaamolta,

Anja Lampila konttoripalvelusta, Terttu Lampila tutkimusosastolta, Esko Lampinen päällystyslaitokselta, Tauno Lampinen Kymmin puuhiomolta, Eino Lehto Voikkaan puuhiomolta, Rolf Liljelblad Voikkaan höyryltä, Kaarina Luoto rakennusosastolta, Eero Lääveri Kymmin konekorjaamolta, Olavi Moilanen Voikkaan paperitehtaalta, Matti Moisio päällystyslaitokselta, Ilmari Mäkelä Voikkaan sähkökorjaamolta, Urho Mäkinen suojeuosastolta, Raili Orava Kymmin sähkökorjaamolta, Aimo Paavola Kymmin paperitehtaan Y-osastolta, Hellevi Pankka Voikkaan puuhiomolta, Maija-Liisa Puhakka arkkisalista, Lauri Puonti rakennusosastolta, Viljo Pyykkönen arkkisalista, Timo Pöysä Voikkaan paperitehtaalta, Oiva Rasi suojeuosastolta, Pentti Rautio Voikkaan höyryltä, Helge Ruokoniemi Voikkaan paperitehtaalta, Vappu Räihä arkkisalista, Seppo Saarela henkilöstöosastolta, Vesa Saarenpää Voikkaan puuhiomolta, Eino Saarinen rakennusosastolta, Aulis Salminen Kymmin höyryltä, Alpo Salo Kymmin paperitehtaan F-osastolta, Martti Savela osto-osastolta, Antti Silo rakennusosastolta, Aarno Skön Voikkaan konekorjaamolta, Lars Ståhlström suunnitteluosastolta, Sulo Syrjänen Kymmin paperitehtaan F-osastolta, Rolf Söderholm tutkimusosastolta, Henry Takolander Kymmin paperitehtaalta, Seppo Telkinen Kymmin konekorjaamolta, Alli Tervola Voikkaan paperitehtaalta, Pentti Tiihonen Kymmin paperitehtaan F-osastolta, Juhani Tommiska ja Aino Tyyskä Kymmin höyryltä, Osvald Wallén Kymmin sähkökorjaamolta, Paavo Vierula sosiaaliosastolta, Reijo Vierumäki Voikkaan paperitehtaalta, Heikki Vihersa-

Konserniosastoilla 25-vuotisansiomerkin sai Eila Tiitta finanssiosastolta.

40-vuotisansiomerkin Kymi Kymmene Perustuotannossa saivat:

Olavi Kantanen kuljetusosastolta sekä Vilho Laaksonen ja Leo Lahtinen sellulta.

25-vuotisansiomerkki luovutettiin Perustuotannossa seuraaville:

Artturi Ahonen, Matti Frimodig, Reijo Halinen, Onni Hongisto ja Jorma Hynninen sellulta, Jaakko Joutjärvi metsäosastolta, Toivo Kuikka ja Eino Kumpu sellulta, Pertti Kääpä ja Ossi Lapinsalo sellun kunnossapidosta, Jouko Munne sellulta, Pentti Pasanen työsuojelusta, Veikko Pekkola sellulta, Pentti Perttola kuljetusosastolta, Unto Pohjonen sellulta, Kauko Pylkkänen kuljetusosastolta, Usko Rosten sellulta, Reino Stadig kuljetusosastolta, Jaakko Sydänmaalakka sellulta, Gunnar Takolander voimaosastolta, Eero Tiilikainen kuljetusosastolta, Martti Vanhalahhti, Anssi Vesanen ja Sulo Wiik sellulta, Eerik Väisänen kuljetusosastolta ja Teuvo Vänskä sellulta.

Juankoski

25-vuotisansiomerkin saivat Juantehtaalta Pentti Holopainen, Reino Huusko, Hannes Sorsa, Veikko Tuomainen, Jouko Tuppurainen ja Vesa Heikkinen.

Heinola

25-vuotisansiomerkin saivat Erika Asikainen, Aulis Hamina, Erkki Heinonen, Seppo Kovero, Yrjö Mäkelä, Esko Nurminen, Pauli Parviainen, Teuvo Saarenkoski, Väinö Varmanen, Heikki Vesalainen, Pertti Hänninen, Ahti Jaakola, Salme Jokinen, Ensio Korhonen, Leo Toiviainen ja Liisa Tuominen.

Karkkila

40-vuotisansiomerkin saajat:

Aili Snåre, Mauri Salonen, Kalle Lindholm ja Frunar Friman.

25-vuotisansiomerkin saajat:

Unto Aalto, Rakel Alkula, Osmo Isojärvi, Yrjö Jaatinen, Jorma Juutila, Eila Kallio, Sakari Koivisto, Paavo Koskinen, Eeva Kuosmanen, Lauha Meri, Pirkko Nummila, Unto Ojala, Aili Seppälä, Annikki Sjöholm, Eliisa Suominen, Matti Suominen, Risto Tuovinen, Olavi Åberg, Nils Snåre ja Alpo Koski.

Salo

25-vuotisansiomerkin saivat:

Liisa Heino, Taisto Hellsten, Mauri Laaksonen, Gunnar Virtanen, Irja Virtanen, Leevi Vuorio, Raimo Auranen, Mauno Seppälä ja Matti Willem.

Halla

25-vuotisansiomerkin saajat:

Raija Haimi, Aulis Laaksonen, Veikko Nevalainen ja Lempi Valkonen.

Ajat muuttuneet

Matti Karlssonin aikana sähköosastolla on ollut kolme päällikköä: ensiksi **K.J. Wilkman**, sitten **Cyril Graevenitz** ja nykyään **Leevi Tolvanen**. "Mestareita oli ennen vain kaksi, nyt on useampia. Kirjurien määrän sijaan on vähentynyt kahdesta yhteen."

Muovi on mullistanut Karlssonin aikana sähkötarvikepuolta, aiemmin käytettiin enemmän valurautaa ja peltiä. Samalla työ on tullut helpommaksi ja nopeammaksi.

Kuusankosken voimalaitos

Rakentaminen kesti kauan

Sekä Kuusankoski-osa-
keyhtiö että Kymin Osa-
keyhtiö rakensivat 1890-lu-
vun jälkipuoliskolla Kuu-
sankosken sähkövoimalai-
toksen eli sentraalin. Kuu-
sankoski-yhtiön sentraali si-
joitettiin tehtaan rännin
alapäähän, Kymin tehtaan
puolella sentraali pystyteti-
ttiin rännin ulkosivulle, joten
se työntyi keskelle kosken-
uomaa. Molemmat raken-
nukset ovat vielä tallella.
Ensimmäinen 3-vaihege-
neraattori Kymintehtaalle
asennettiin vuonna 1900. Si-
tä käytti pystyvesiturbiini

avonaisen kartiohammas-
pyörästön välityksellä; suu-
ren hammaspyörän ham-
paat olivat valkopyökkiä.
Kymintehtaan sähkövoi-
makeskus modernisoitiin
vuonna 1933. Myöhäissyk-
sillä 1940 päätettiin Kuu-
sankoski valjastaa lopulli-
sesti. Louhintatyöt tehtiin
suunnitelmien mukaan ja
Tampella toimitti turbiinin.
Sota-aika vaikeutti Siemens-
generaattorin asennusta,
mm. eräs osia tuonut laiva
pommitettiin upoksiin Hel-
singin satamassa. Ensimmäinen koneisto käynnistyi

vasta vuonna 1946.

Asea:lta vuonna 1945 ti-
lattu toinen generaattori
saatiin käyntiin vasta hel-
mikuussa 1951, sen sijaan
Sveitsistä Brown & Boveryl-
tä vuonna 1946 tilattu gene-
raattori käynnistyi vuonna
1949.

Kuusankosken vesivoima-
laitoksen rakennusvirtaama
on 400 m³/s ja keskiputous-
korkeus 9,2 metriä. Voima-
laitoksen teho on 29,4 me-
gawattia ja vuosienenergia 180
GWh.

Karkkilassa putouskorkeutta

Karkkilan tehtaalla syttyi
sähkövalo kaarilamppuihin
ensimmäisen kerran vuonna
1897. Vuonna 1912 raken-
nettiin uusi voimalaitos
täyttämään uuden konepa-
jan ja valimon laajennusten
voimantarve. Maaliskuussa
1914 päätettiin ratkaista
kasvanut voimapula raken-
tamalla sähkövoimalaitos
Nahkijoen koskeen. Gene-
raattorin voimanlähteenä
toimimisen lisäksi turbiinin
tuli käyttää myös eräitä hio-
mon koneita. Voimalaitos
valmistui vuonna 1915.

Vuonna 1923 päätettiin
vesivoimalaitosta laajentaa
300—325 hevosvoiman tur-
bogeneraattorilla. Laajen-
nus valmistui seuraavana
vuonna. 1940-luvulta läh-
tien voimalaitokselta saatu
energia ei riittänyt tehta-
an tarpeisiin, mutta poh-

Nahkion voimalaitos

jakuormaa ajava laitos toi-
mi vuoteen 1978 saakka.
Kaksi vuotta seisottuaan lai-
tos korjattiin vuosina
1980—81 ja käynnistettiin
osittain automatisoituna

vuonna 1981. Voimalaitok-
sen rakennusvirtaama on
3,5 m³/s ja keskiputouskor-
keus 10 metriä. Voimalai-
toksen teho on 0,4 megawat-
tia ja vuosienenergia 1,5 GWh.

Karjalankosken voimalaitos

Karjalankoski valjastettiin 1961

Karjalankosken vesivoi-
malaitos sijaitsee noin kol-
men kilometrin päässä Juan-
tehtaalta. Se valmistui
vuonna 1961. Voimalaitok-
sen rakennusvirtaama on 80
m³/s, keskivirtaama joessa
on 45 m³. Keskiputouskor-
keus Karjalankoskessa on 6
metriä, teho 4,6 megawattia
ja vuosienenergia 21 GWh.

Kolmannes sähköstä koskivoimalla

Kymiyhtiöllä kahdeks

Kymijoen vuolaana
virtaava vesi loi yli sata
vuotta sitten edellytyk-
set Kymiyhtiön synty-
miselle ja kehittymiselle
puuta jalostavaksi suur-
yritykseksi. Puuraaka-
aine uitettiin nopeasti
kasvaville tehtaalle laa-
jaa vesistöä pitkin ja
Kymijoen yläjuoksun
koskista saatiin voima
käyttämään uuden teol-
lisuudenalan koneita.

Kymiyhtiön toiminnan
ensimmäisten vuosikymme-
n aikana vesivoiman val-
jastamiseen käytettiin pel-
kästään turbiineja. Siksi tehta-
at rakennettiin koskien
partaalle ja turbiinit yhdis-
tettiin koneisiin joko välit-
tömästi tai vesivoima siirret-
tiin koneisiin erilaisten siir-
tolaitteiden avulla. Laajen-
netaessa laitoksia asennet-
tiin uusi turbiini tai piden-
nettiin voimansiirtolaitteita.

Kun Kuusankoski-yhtiö
ja Voikkaan tehdas liittyivät
Kymin Osakeyhtiöön vuon-
na 1904, käytti tehtaaita nelis-
kymmentä vesiturbiinia,
joiden teho vaihteli 15:stä
350:een hevosvoimaan.

Kuusankoski-yhtiöön han-
kittiin ensimmäinen sähkö-
generaattori vuonna 1884
sähkövalon tuottamista var-
ten, kaksi vuotta sen jälkeen
kun sähkön tuotanto Suo-
messa alkoi.

Voikkaan tehtaalle rak-
ennettiin ensimmäinen tasavirtakeskus vuonna 1897.
Vuonna 1907 oli Kymintehta-
an ja Kuusankosken alu-
eella kolme tasavirtakeskusta
ja Voikkaalla neljä.

Kymiyhtiö hankki en-
simmäisen kolmivaihege-
neraattorin vuonna 1900. En-
simmäisen maailmansodan
aikoihin vesivoima käytti
Kuusankosken tehtailla 41:ä
suoraan kytkettyä turbiinia
ja 17:ää generaattoria käyt-
tävää turbiinia.

Kosket antoivat mahdol-
lisuuden huomattavasti suu-
rempaan voimantuotantoon.
Kymiyhtiön toimitus-
johtajana vuosina 1913—18
ollut kauppaneuvos Gösta
Björkenheim katsoi, että
omat kosket oli käytettävä
hyväksi kokonaisuudessaan.
Hän arvioi, että Voikkaan
vesivoimalaitos tyydyttäisi
puuhiokkeen tuotannon li-
säämisen, kuljetus- ym. työ-
vaiheiden koneellistamisen,
sahojen ja Haukkasuon
voimantarpeet.

Voikkaankosken perkaa-
mis- ja patoamistyöt oli
pantu käyntiin vuoden 1914
alussa. Voikkaan vesivoima-
laitoksen valmistuttua olisi
aloitettava Kuusankosken
sekä Keltinkosken vesivoi-
man rakentaminen. Niiden
valmistuttua laskettiin voi-
maa riittävän myös myyntiin
tai muuhun omaan käyt-
töön, esimerkiksi sähköke-
miilliseen teollisuuteen. 10
vuotta myöhemmin perus-
tettiin maamme ensimmäinen
klooritehdas Kuusankoskelle.

Sähköstä kolmannes tehdään vesivoimalla

”Tänä päivänä saadaan
Kymiyhtiössä keskivesivoi-
maenergiasta noin 4,5
prosenttia. Kuusankoski on
maamme 26., Voikkaa 28.,
tydyttää yli kolmanneksen

yhtiön sähköntarpeesta”,
sanoo Kymiyhtiön voima-
päällikkö, dipl.ins. Ossi
Koskipuro. ”Karkeasti ot-
taen noin 500 GWh tehdään
vastapainevoimalla ja loput
saadaan voimayhtiöosuuk-
sista.”

Koskipuro mainitsee, että
Kymiyhtiön vesivoimalaitok-
sen nettoteho, noin 80 me-
gawattia on yhteensä noin
puolet Imatran, maamme
tunnetuimman ja suurim-
man vesivoimalaitoksen te-
hosta.

Kolmen Kymiyhtiön tär-
keimmän kosken, Voika-
kan, Kuusankosken ja Keltin
yhteinen putouskorkeus
on noin 24 metriä eli sama
kuin Imatrankosken. ”Vettä
on kuitenkin Kymijoessa
puolet vähemmän”, toteaa
Koskipuro.

Tällä hetkellä Kymiyhtiön
vesivoimalaitokset tuot-
tavat noin puolet koko Ky-
mijoen vesivoimasta. Säh-
köntuottajien yhteistyöval-
tuuskunnan STYV:n mu-
kaan Kymijokeen on vielä
mahdollista rakentaa 47
megawattia tuottavat lai-
tokset.

”Mikäli Kymiyhtiö rak-
entaisi lisää vesivoimakap-
asiteettia Kymijokeen, ei
energian lisäys olisi suuri.
Teho kuitenkin kasvaisi,
koska voitaisiin hyödyntää
suurempi vesimäärä. Voika-
kan voimalaitoksen vanha
osa onkin tulevaisuudessa
uusittava, myös Keltin voi-
malaitoksen lävitse sopii nyt
liian vähän vettä.”

Kymiyhtiön osuus kaikesta
maassamme tuotetusta
vesivoimasta on noin 4,5
prosenttia. Kuusankoski on
maamme 26., Voikkaa 28.,
Keltti 37. ja Karjalankoski

Kissakoski myi sähköä

Kymiyhtiön haltuun vuon-
na 1922 siirtyneen, Hirven-
salmella sijaitsevan, Kissa-
kosken hiomon yhteyteen
päättiin vuoden 1931 lo-
pulla rakentaa vesivoimalai-
tos käyttämään hiomaa,
mutta myös tuottamaan
sähköä myyntiin. 18.11.1932
yhdistettiin Kissakosken ve-

sivoimalaitos Mikkelin kau-
pungin sähkölaitoksen verk-
koon. Yhdellä koneistolla
toimiminen oli epävarmaa,
mm. vuonna 1937 keskey-
tyksiä sattui 18 kertaa, ja
siksi Kissakoskelle raken-
nettiin toinen koneisto
vuonna 1944.

Nykyään Kissakosken säh-

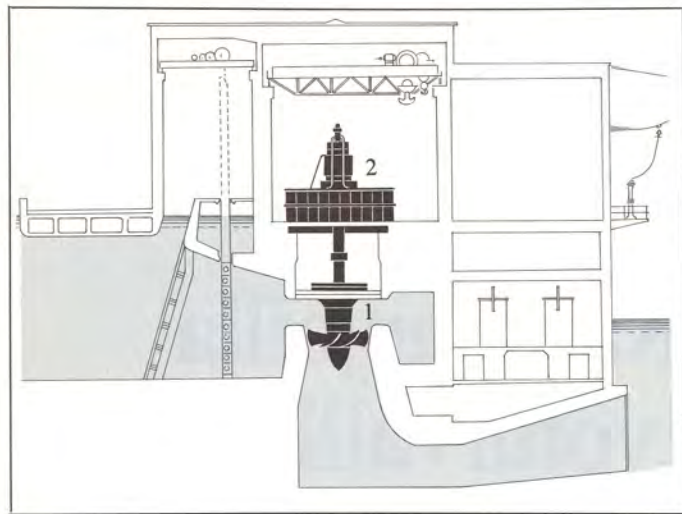
kö siirretään Suur-Savon
Sähkön ja Imatran Voiman
verkkoon kautta Kuusankos-
kelle.

Kissakoskella keskipu-
touskorkeus on 5 metriä,
koneistojen maksimitheho
1,5 megawattia ja vuosien-
energia 8 GWh.

Juantehtaan voimalaitos

an vesivoimalaitosta

Vesivoimalaitoksessa vesi pyörittää turbiinia (1) johon kytketty generaattori (2) tuottaa sähköä.

61. suurin vesivoimalaitos.

Sähkön tuottajana Kymiyhtiö oli vuonna 1980 maamme 8. suurin, mutta kuluttajana neljänneksi suurin Helsingin kaupungin, Enso-Gutzeitin ja Outo-kummun jälkeen.

Kymijoen vesivoimalaitoksissa ei nyt pystytä lyhytaikaisäännöstelyyn eli säätelemään sähköenergian tuotantoa esimerkiksi vuorokautisen kulutuksen mukaan. Tämä johtuu siitä, että Kymijoki käyttäytyy alajuoksullaan luonnonjoen tavoin osittaisesta rakentamattomuudesta johtuen.

Kymiyhtiö puolestaan käyttää aina tuottamansa vesivoiman, muulla tavalla kehitetty voima otetaan käyttöön taloudellisuusjärjestyksessä.

Tulevaisuudessa tullaan Kymijoen vesivoimaa käyttämään valtakunnallisesti taajuuden säätöön ja hetkel-

lisenä häiriöreservinä, koska höyryvoimalaitosten koon ja lukumäärän kasvaessa tällainen taajuudensäätötarve lisääntyy.

Edullista

"Vesivoima on taloudellisesti edullisin tapa hankkia energiaa. Se on ehtymätöntä ja kotimaista sekä siten varmasti saatavissa. Riippumattomuus polttoaineista on jo sinänsä hyvä ja tekee myös laitokset viasteiksi", sanoo Koskipuro.

Vesivoimalaitokset ovat myös käyttövarmoja. Vesiturbiini pyörii noin sata kierrosta minuutissa, turbogeneraattori 3000 kierrosta. Tämän vuoksi vesivoimalaitoksia pidetään lähes vikaantumattomina. Käytettävyys on eri luokkaa kuin höyryvoimalla.

Johdetaan Kuusankoskelta

Organisatorisesti Kymiyhtiön kaikki vesivoimalaitokset kuuluvat Perustuotannon voimaosastoon. Karjalankosken ja Juankosken laitoksia hoidetaan paikallisesti itsenäisesti, mutta mm. sähkön ostosta ja myynnistä neuvoteltaessa, säännöstelykysymyksiä käsiteltäessä ja budjettia tehtäessä päätösvalta on voimaosastolla.

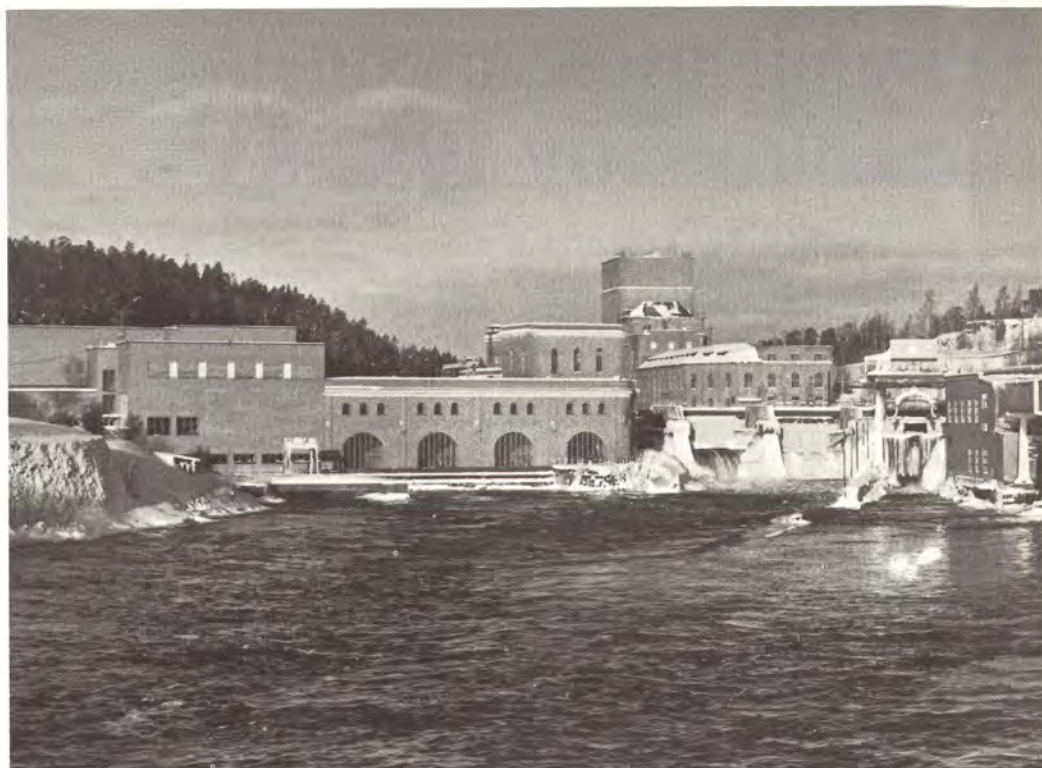
Nahkion laitosta hoitaa paikallinen henkilökunta, mutta laitoksen budjetti valmistellaan Kuusankoskella sähkövoimapäällikkö Harri Pousin johdolla.

Kuusankosken vesivoimalaitoksella sijaitsevasta keskusvalvomosta seurataan yhtiön Kymijoen voimalaitosten ja Verlan toimintaa. Sen sijaan Kissakoski toimii itsenäisesti Suur-Savon Sähkön alueella.

Keskusvalvomo hoitaa myös koko sähkövoiman tuotannon yhteiskäytön ja sähkökaupan valtakunnan verkossa.

"Keskusvalvomosta ollaan tunneittain yhteydessä muihin alueen vesivoimalaitoksiin ja tiedetään siten, miten paljon vesivoimaa kulloinkin tuotetaan. Sieltä seurataan myös Pyhäjärven pinnan korkeutta", sanoo sähkövoimapäällikkö Harri Pousi.

Vesivoimalaitokset työllistävät Kymiyhtiössä noin 70 henkilöä. Päivystäjien määrä on tästä noin puolet.

Voikkaan voimalaitos

Voikkaa oli Suomen suurin

Voikkaan kosken länsirannalle rakennettiin vuonna 1907 tasavirtavoimalaitos ja seuraavana vuonna toinen. Laitoksista jälkimmäinen purettiin vuonna 1962. Voikkaankosken patoaminen kokonaisuudessaan pantiin vireille vuonna 1912, perkaus- ja patosuunnitelman toteuttaminen aloitettiin vuonna 1914. Rakennustöihin päästiin vasta vuonna 1919 ja voimalaitos otettiin käyttöön vuosien 1922–23 vaihteessa. Valmistuessaan laitos oli maan suurin, sieltä vedettiin kor-

keajännitelinjaa muunto- ja jakoasemalle Kuusankoskelle ja sähköä myytiin mm. Lahteen.

Voikkaankosken säännöstelypadon uudistustyöt alkoivat vuonna 1958 ja voimalaitoksen laajennustyöt vuonna 1960. Kolmen vanhan koneiston rinnalle hankittiin neljäs ja rakennusta jatkettiin siten, että aiemmin saarimainen voimalaitosrakennus ulotettiin kosken länsirannalle. Uusi koneisto rakennettiin 105 m³/s vesimäärää varten, kolme vanhaa koneistoa pystyivät

käyttämään yhteensä 135 m³/s.

Vettä voidaan Voikkaalla käyttää hyödyksi 400 m³/s, vanhan ja uuden vesivoimalan rakennusvirtaama on yhteensä 240 m³/s. Lappa-kosken ja Hottinkosken perkauskien, uoman syvennyksen ja levennyksen jälkeen kosken keskiputoukorkuus on 8,6 metriä. Vanhan ja uuden voimalaitoksen yhteinen teho on 16,4 megawattia. Hiomon ym. turbiinit mukaan luettuna Voikkaankosken vuosienenergia on 165 GWh.

Keltti oli vaikea rakentaa

Toimitusjohtaja Gösta Björkenheim sanoi "testamentissaan", että Keltinkosken vesivoiman rakentaminen olisi aloitettava jo 1920-luvulla. Päätös kosken rakentamisesta tehtiin vuonna 1937.

Rakennustyöt olivat vesitekniisesti vaikeita, tarvittiin kalliita ja aikaavieviä vedenalaisia kaivaustöitä. Joen kapeus — 55 metriä — vaikeutti veden johtamista työaikana. Työpatoja jouduttiin voima-aseman ympäri rakentamaan noin 300 metriä.

Keltin voimalaitoksen turbiinit olivat aikanaan mitoiltaan suurimmat Suomessa rakennetut, niiden halkaisija on 4,7 metriä.

Viisi kilometriä Kuusankoskesta etelään sijaitsevan Keltin voimalaitoksen en-

Keltin voimalaitos

simmäinen kone käynnistettiin lokakuussa 1939 ja noin vuotta myöhemmin voimalaitos oli täysin valmiina.

Keltin rakennusvirtaama

on 340 m³/s ja keskiputoukorkuus 6,1 metriä. Voimalaitoksen teho on 16,5 megawattia ja vuosienenergia 125 GWh.

Kissakosken voimalaitos

Juantehtaalla vanha laitos

Ensimmäinen vesivoimala toimiva sähkölaitos rakennettiin Juantehtaalle vuonna 1898 nykyisen korjauspajan kohdalle. Vuonna 1906 hankittiin 120 voltin dynamo Strömbergiltä, sen jälkeen valovirtaa riitti konepajalle, valimoon, konttoriin, johtajan asuntoon, kansakouluun ja kirkkoon. Uusi sähkökeskus rakennettiin vuonna 1921 Myllysa-

reen. Vuonna 1930 tätä keskusta laajennettiin 450 hevosvoiman turbiinilla ja 400 kVA:n generaattorilla. Sähkön myynti ympäristön eri kohteisiin alkoi 1931 tehdylä sopimuksella.

Voimalaitoksen rakennusvirtaama on 6,5 m³/s ja keskiputoukorkuus 6,22 metriä. Laitoksen teho on 0,3 megawattia ja keskimääräinen vuosienenergia 1,2 GWh.

Verlaan uusi laitos 1953

Verlassa on sähkövoimaa tuotettu vuodesta 1889 alkaen. Silloin pajarakennuksen kanavan varteen asennettiin generaattori, joka kehitti voimaa 200 hekkulamppua varten. Verlan tehtaalla siirryttyä Kymiyhtiön haltuun rakennettiin vuonna 1923 varsinainen vesivoimalaitos. Valaistuksen lisäksi siitä saatiin voimaa myös tehtaalle, joskin hio-

makoneet säilyivät turbiinikäyttöisinä.

Nykyisen Verlan vesivoimalaitoksen rakennustyöt aloitettiin vuoden 1953 alussa. Laitos käynnistyi seuraavan vuoden kesällä.

Parikan kosken perkauskien seurauksena keskiputoukorkuus Verlassa on 5,5 metriä. Kahden koneiston teho on 1,4 megawattia ja vuosienenergia 10 GWh.

Verlan voimalaitos

Työsuojeluvaltuutetut ja varavaltuutetut 1982-83

Työsuojelun valvontalain mukaisille Kymiyhtiön työpaikoille, joita on 12 kpl, on viidennelle lakisääteisellem työsuoje luyhteistoimintakaudelle 1982—83 valittu seuraavat työsuojelupäälliköt ja työsuojeluvaltuutetut.

Karkkila

Työsuojelupäällikkö Antti Valonen.

Työntekijäin työsuojeluvaltuutettu Mikko Mitrunen, I varavaltuutettu Väinö Koponen, II varavaltuutettu Tapani Juselius.

Toimihenkilöiden työsuojeluvaltuutettu Tapani Peltonen, I varavaltuutettu Eila Rantanen, II varavaltuutettu Reijo Jarila.

Kuusankoski

Kymintehtaan, Kuusanniemen, Voikkaan, Kouvolan Kirjapainon ja Haukkasuon työsuojelupäällikkönä toimii yhtiön johtava työsuojelupäällikkö Teuvo Karhu.

Kymintehtas

Työntekijäin työsuojeluvaltuutettu Erkki Mukkila, I varavaltuutettu Martti Askola ja II varavaltuutettu Jukka Hyvönen.

Toimihenkilöiden työsuojeluvaltuutettu Pentti Suokas, I varavaltuutettu Mervi Laitinen ja II varavaltuutettu Aleksander Schoschkoff.

Kuusanniemi

Työntekijäin työsuojeluvaltuutettu Eino Pörsti, I varavaltuutettu Pertti Niemelä ja II varavaltuutettu Teemu Kajander.

Toimihenkilöiden työsuojeluvaltuutettu Toivo Salo, I varavaltuutettu Maila Valsti ja II varavaltuutettu Marja-Liisa Savolainen.

Voikkaa

Työntekijäin työsuojeluvaltuutettu Markku Vanhala, I varavaltuutettu Teuvo Hyvönen ja II varavaltuutettu Helmer Kärki.

Toimihenkilöiden työsuojeluvaltuutettu Hannu Mäki, I varavaltuutettu Kauno Pessa ja II varavaltuutettu Jouko Kääriäinen.

Kouvolan Kirjapaino

Työntekijäin työsuojeluvaltuutettu Raimo Ojanperä, I varavaltuutettu Leo Sor-

munen ja II varavaltuutettu Jari Luukkainen.

Toimihenkilöiden työsuojeluvaltuutettu Lauri Nikkanen, I varavaltuutettu Raija Kaarna ja II varavaltuutettu Paul Nousiainen.

Metsäosasto

Työsuojelupäällikkö Jouni Haltia.

Voikkaan ylinoston yhteinen työsuojeluvaltuutettu on Kari Korpela, I varavaltuutettu Olavi Summanen ja II varavaltuutettu Keijo Kangasperko.

Haukkasuo

Työntekijöiden ja toimihenkilöiden yhteinen työsuojeluvaltuutettu Kyösti Porkka, I varavaltuutettu Kaarle Rämä ja II varavaltuutettu Juhani Härkönen.

Kymintehtaan päätoimisena työsuojeluteknikkona toimii Veikko Tolvanen, Kuusanniemen Lasse Koi-vikko, Voikkaan Erkki Viljakainen, Kouvolan Kirjapainon, Haukkasuon ja Kemian teollisuuden Pentti Pasanen.

Halla

Työsuojelupäällikkö Ee-nokki Oikkonen.

Työntekijäin työsuojelu-

valtuutettu Raimo Saastamoinen, I varavaltuutettu Irina Heljävuori ja II varavaltuutettu Jaakko Koivusaari. Toimihenkilöiden työsuojeluvaltuutettu Keijo Kokko, I varavaltuutettu Tarja Jääskeläinen ja II varavaltuutettu Pentti Pöntynen.

Heinola

Työsuojelupäällikkö Keijo Hämäläinen.

Työntekijäin työsuojeluvaltuutettu Tapio Törnroos, I varavaltuutettu Reijo Niskanen ja II varavaltuutettu Sinikka Koskeniemi. Toimihenkilöiden työsuojeluvaltuutettu Veli Nissinen, I varavaltuutettu Helena Markkanen ja II varavaltuutettu Unto Hyytiäinen.

Juantehtas

Työsuojelupäällikkö Toivo Tuunainen.

Työntekijäin työsuojeluvaltuutettu Ilkka Suoranta, I varavaltuutettu Jukka Nieminen, II varavaltuutettu Erkki Laaksonen. Toimihenkilöiden työsuojeluvaltuutettu Ensio Myyrä, I varavaltuutettu Marjatta Ahvo ja II varavaltuutettu Reijo Nieminen.

Salo

Työsuojelupäällikkö Matti Willem.

Työntekijäin työsuojelu-

valtuutettu Leo Suominen, I varavaltuutettu Timo Laine ja II varavaltuutettu Juha Haapaniemi. Toimihenkilöiden työsuojeluvaltuutettu Arto Virtanen, I varavaltuutettu Heikki Vihiniemi ja II varavaltuutettu Else Salmi.

Soinlahti

Työsuojelupäällikkö Heikki Karhunen.

Työntekijäin työsuojelu-

valtuutettu Ilkka Lönnroos, I varavaltuutettu Tuomo Korolainen ja II varavaltuutettu Helvi Kortelainen. Toimihenkilöiden työsuojeluvaltuutettu Pentti Hartikainen, I varavaltuutettu Marja Eskelinen ja II varavaltuutettu Hannu Ruottu.

Kunkin työpaikan työsuojelutoimikunnassa tai työpaikan keskustoimikunnassa ovat jäseninä työpaikan työsuojelupäällikkö ja varsinaiset työsuojeluvaltuutetut.

Kampanjoilla työturvallisuutta

Metallialan ja mekaanisen metsäteollisuuden piirissä järjestetään tänä vuonna kampanjat työturvallisuuden ja työsuojelun parantamiseksi.

Metallin kampanja on huhtikuussa ja sen teemana on "Järjestä työpaikka turvalliseksi ja terveelliseksi". Järjestäjänä toimii metallialan turvallisuusyhtiön työalatoimikunta ja mukana ovat myös Työturvallisuuskeskus ja Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto. Yhtiössä kampanjan piiriin kuuluvat pääasiassa Hallan ja Soinlahden sahat.

Tämäntyyppisiä työturvallisuuskampanjoita on järjestetty myös aikaisempina vuosina. Viime vuonna kampanjoitiin turvallisempien työmatkojen puolesta ja edellisenä vuonna oli paperiteollisuuden kuulonsuojelukampanja.

suuden piirissä järjestettävän kampanjan teemana on "Nostot ja työasennot". Myöskin tässä kampanjassa ovat mukana Työturvallisuuskeskus ja Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto. Yhtiössä kampanjan piiriin kuuluvat pääasiassa Hallan ja Soinlahden sahat.

Tämäntyyppisiä työturvallisuuskampanjoita on järjestetty myös aikaisempina vuosina. Viime vuonna kampanjoitiin turvallisempien työmatkojen puolesta ja edellisenä vuonna oli paperiteollisuuden kuulonsuojelukampanja.

Aloitteita tehtiin runsaasti

Aloitetoiminta vilkastui yhtiössä viime vuonna huomattavasti. Kuusankoskella aloitteita tehtiin kaikkiaan 78 kappaletta, kun niitä aikaisempina vuosina on tullut noin 20—30 kappaletta.

"Aloitteiden määrän lisääntyminen johtunee lähinnä siitä, että aloitetoiminta on ollut yleisesti esillä ja keskustelun aiheena uusien sääntöjen ja aloitteiden keräilyssä tehtyjen muutosten takia," arvelee dipl.ins. **Matti Sampolahti**.

Tehdyistä aloitteista ehdittiin kokouksissa käsitellä 42 aloitetta ja hyväksyttiin 26 aloitetta. Palkkioita hyväk-

sytyistä aloitteista maksettiin yhteensä 48.115 mk. Tähän asti suurin palkkio 14.000 mk maksettiin sellukeittimen kunnossapitokustannuksia alentavasta aloitteesta. Loputkin viime vuoden aloitteista saadaan toimikuntien kokouksiin lähiaikoina.

Tänä vuonna aloitetoimintaa pyritään vilkastuttamaan edelleen. Toiminnan vilkastuttamiseksi valittu toimikunta on jo pitänyt ensimmäisen kokouksensa jossa pohdittiin niitä eri syitä, jotka voivat haitata aloitetoimintaa sekä toimenpiteitä, joilla toimintaa voidaan edistää. Ehdotuksia kuul-

laan aikanaan enemmän.

"Kaikki aloitetoimintaan osallistuneet ansaitsevat parhaat kiitokset saavutetusta edistyksestä. Erityisesti kohdistaisiin kiitokset tällä kertalla kuitenkin käyttökelpoisuuslausunnon antajille, onhan lausunto aloitteen käsittelyn perusta. Vaikka lausunnon laatiminen perusteluineen ja hyötylaskelmineen voi muun kiireen ohella olla hankalakin, ovat laatijat asiallisella ja rakentavalla toiminnallaan ehkä eniten vaikuttamassa toiminnan myönteiseen kehitykseen," kiittelee Sampolahti.

Palkkioita Juankoskella

Juantehtaan aloitetoimikunta on kokouksessaan 8.12.1981 palkinnut seuraavat aloitteet:

Pentti Kukkonen ja **Jorma Riikonen** saivat kiillotussy-linterin naruviennin parannusta koskevasta yhteisestä aloitteesta kumpikin 3 750 markkaa.

Jukka Ahvo palkittiin pastaa säästävästä aloitteestaan 2 800 markalla.

Ahti Latvala sai sakeussäästöä ja kuitusäästöjä koskevasta aloitteesta 1 000 markkaa.

Pentti Lipponen sai sauvakaavarin reunarajaajien parantamisaloitteesta 1 200 markkaa.

Seulominen säästää arkistotiloja

Ellei Kymiyhtiössä syntäviä asiakirjoja seulotaisi lainkaan, joutuisi yhtiö rakentamaan noin joka 10. vuosi nykyisen keskusarkiston kokosen talon asiakirjojen säilyttämiseksi, toteaa Kymiyhtiön arkistopäällikkö, fil. maist. **Gustav Danielsson** keskusarkiston vuosikertomuksessa vuodelta 1981.

Seulomisen toteuttamisesta vastaavat eri puolilla yhtiötä arkistopäällikön johdolla toimivat arkistoyhdistysmiehet. Seulomissuunnitelmien avulla estetään arkiston paisuminen. Tärkeimpiä seulomisperusteita ovat lakien asettamat vähimmäissäilytysajat.

Vuoden 1981 aikana seuloivat arkistoyhdistysmiehet yhteensä 293 hyllymetriä vanhentuneita asiakirjoja. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 201 metriä. Porvoon tehtaan myynti aiheutti Kemiassa runsaasti seu-

lomista, myös Heinolassa seulottiin paljon arkistoisuus-suunnitelman ajanmukaistamisen vuoksi.

Keskusarkistoon toimitettiin vuoden 1981 aikana 138 metriä asiakirjoja. Samanaikaisesti keskusarkisto seuloi vanhentuneita arkistokirjoja 105 metriä, joten nettokasvuksi jäi 33 metriä. Edellisenä vuonna arkiston nettokasvu oli 29 metriä.

Lainoja ja kyselyjä keskusarkistosta teki viime vuonna eniten Perustuotanto, 617 kappaletta. Konserniosastot käyttivät arkistoa hyväkseen 496:ssa tapauksessa.

Vuoden 1981 aikana käytti 16 ulkopuolista tutkijaa yhteensä 91 arkistoyksikköä. Lisäksi yhtiöläiset käyttivät 170:aa yli 25 vuotaa vanhaa arkistoyksikköä.

Arkistopäällikkö Gustav Danielsson käänsi viime vuoden aikana yhteensä 189 sivua eri kielille. Suurin yksittäinen käännytys oli yhtiön toimintakertomuksen kääntäminen englanniksi.

Aloitetoimikuntien jäsenet 1982

Aloitetoimikuntien jäsenet vuodeksi 1982 ovat seuraavat (henkilökohtainen varajäsen mainittu suluisa varsinaisen jäsenen jälkeen).

Sellu

Puheenjohtaja Ilmari Lindberg, jäsenet: Into Rinne (Pentti Tiihonen), Toivo Salo (Pertti Solio), Liisa Salminen (Mervi Frantsi), Timo Lehmunen (Veli Perttula), Hannu Kuusisto (Keijo Jämsä), Unto Heinonen (Pentti Lakimo).

Kemia

Puheenjohtaja Holger Hollsten, jäsenet: Seppo Meriluoto (Paavo Floman), Tuure Niemenpää (Timo Mauno), Elise Kuusisto (Ulla Ekroth), Seppo Mikkola (Kauko Liiri), Leo Honkanen (Jukka

Siekkeli), Aimo Toikka (Kari Halme).

Kymin paperitehtas

Puheenjohtaja Lennart Gräsbeck, jäsenet: Kostu Savenius (Alexander Schoschkoff), Tauno Jokelin (Taisto Siitari), Teija Nurminen (Pirjo Virtanen), Viljo Hietanen (Kyösti Kollanus), Pentti Tiihonen (Heikki Miettinen), Matti Ingimaa (Jorma Hirvonen).

Voikkaan paperitehtas

Puheenjohtaja Anders Lund, jäsenet: Reijo Yrjövuori (Pekka Holm), Veikko Pasi (Kalevi Pellava), Eila Järvenmäki (Riitta Kähärä), Markku Anttila (Harri Venemies), Pentti Turunen (Seppo Järvisalo), Jaakko Kaipinen (Sakari Virtanen).

Tehdaspalvelu

Puheenjohtaja Matti Jankeri, jäsenet: Olavi Mansikkamäki (Johan Eklund), Esko Laine (Vilho Hämäläinen), Irma Pethman (Tuula Saloranta), Juhani Kvist (Teijo Karonen), Timo Wass (Eino Pörsti), Jorma Vahter (Reijo Sundström).

Hallinto

Puheenjohtaja Lasse Mäkelä, jäsenet: Kalevi Rätty (Matti Turja), Oiva Kanerva (Toivo Tolvanen), Terttu Niilo-Rämä (Irma Riihinen), Pentti Halinen (Pentti Laine), Erkki Mukkila (Arvo Honkanen), Jorma Kautto (Markku Sihvo).

Tutkimusosasto

Puheenjohtaja Pauli Paasonen, jäsenet: Markku Jo-

hansson (Liisi Helkala), Eero Tiensuu (Hannu Rihula), Eino Rihula (Kyösti Ekroos), Aaro Koskipuro (Tuija Poduschkin), Tuulikki Jokinen (Arja Taihomaa).

Voimaosasto

Puheenjohtaja Ossi Koskipuro, jäsenet: Harri Pousi (Maire Leivo), Raimo Puranen (Pentti Koponen), Taisto Holopainen (Oiva Rasimus) Tauno Ruhanen (Pekka Salonen).

Kuljetusosasto

Puheenjohtaja Antero Ahola, jäsenet: Ritva Simonen (Jalo Sahanen), Matti Rämä (Seppo Puro), Pentti Vesanen (Matti Laine), Tuure Lehtinen (Hannu Rötö), Vesa Väisänen (Yrjö Lagman), Pentti Nio (Erik Väisänen).

PK 14 -filmi Voikkaan seuratalolla

Voikkaan tehtaalla vuosina 1903—79 toiminnassa

olleesta paperikone 14:stä tehty elokuva esitetään yleisölle Voikkaan seuratalolla 24.2. klo 18.00 alkaen. Esitys kestää puoli tuntia ja filmiä esitetään nonstopina klo 20 saakka. Filmistä kerrotaan tarkemmin seuraavassa Uutiskymissä.

Merkki-päiviä

Soinlahti

Auton asentaja **Kauko Hutunin** kuljetusvälinekorjaamolta täyttää 60 vuotta 15.2. Hän on syntynyt Iisalmen maalaiskunnassa. Yhtiön palveluksessa hän on ollut vuodesta 1957 lähtien.

Kuusankoski

Siivooja **Aino Tyyskä** Kymen höyryvoimalaitoksesta täyttää 60 vuotta 14.2. Hän on syntynyt Pertunmaalla. Yhtiön palvelukseen hän tuli vuonna 1956.

Patentti-insinööri **Lauri Kaira** suunnitteluosastolta täyttää 60 vuotta 17.2.

Varamies **Lasse Knapp** Voikkaan puuhiomolta täyttää 50 vuotta 21.2. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Yhtiön palvelukseen hän tuli vuonna 1949 ja Voikkaan puuhiomolle hän siirtyi vuonna 1958. Hän kuului Voikkaan Viestin johtokuntaan 11 vuotta ja toimi myös TUL:n Kymenlaakson piiri-

toimikunnassa sekä piirikokousedustajana. Piirin uuntijaostoa hän edusti 17 vuotta, josta viisi vuotta puheenjohtajana. Tunnustuksena aktiivisesta urheiluyöstä hänelle on myönnetty Suomen urheilun hopeinen ansiomitali kullatuin ristein ja TUL:n kultainen seuratyön merkki. Vapaa-aika kuluu urheilun ja askartelun parissa. Hän on osallistunut myös kaupungin nuorisotyölahtakunnan toimintaan.

Mittarikorjaaja **Pertti Palmu** Kymen mittarikorjaamolta täyttää 50 vuotta 12.2. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Yhtiön palvelukseen hän tuli vuonna 1948 Kymen sähkökorjaamolle. Nykyiseen tehtäväänsä hän siirtyi vuonna 1965. Vapaa-aika kuluu mm. radioamatööri toiminnassa, jota hän on harrastanut jo 28 vuotta.

Junamies **Arvo Skonbäck** kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 22.2.

Huoltoteknikko **Antero Taskinen** Voikkaan konekorjaamolta täyttää 50 vuotta 14.2. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Yhtiön palvelukseen hän tuli vuonna 1948 ja nykyisessä toimessaan hän on ollut vuodesta 1976 lähtien. Kori- ja pesäpallo sekä suunnistus ovat olleet hänelle kilpailumielessä ehkä eniten lähellä sydäntä. Vapaa-aikaansa hän viettää mm. kuntoliikunnan parissa.

I-lämmittäjä **Raimo Puranen** Voikkaan höyryltä täyttää 50 vuotta 19.2. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Suoritettuaan metallinjan yhtiön ammattikoulussa Puranen tuli vuonna 1947 yhtiön palvelukseen Voikkaan ulkotyöosastolle ja työskenteli raitiotiellä vuoteen 1951 saakka. Oltuaan työssä yhtiön ulkopuolella Puranen tuli korjausmieheksi raitiotielle vuonna 1956, josta vuonna 1958 siirtyi höyryosastolle. Hän on toiminut kattilla 17:n lämmittäjänä vuodesta 1979 lähtien.

Raimo Puranen

Raimo Puranen on Paperiliiton osasto 36:n toimikunnan jäsen ja työosaston varaluottamusmies. Harrastuksista päällimmäisin on kalastus. Hän on ollut Voikkaan kalastuskerhon johtokunnan jäsen yli 20 vuotta ja puheenjohtaja vuodesta 1967 lähtien. Kymenlaakson kalamiespiirin hallituksen jäsen hän on ollut vuodesta 1968 ja varapuheenjohtaja kahtena vuotena. Puranen on piirin edustaja Kalamiesten keskusliiton liittokokouksessa ja keskusliiton hallituksen varajäsen.

tijohtajaksi 1.2.1982 lähtien vastualueenaan Tilgmannryhmään kuuluvien yhtiöiden markkinointi. Göran Palmgren on aikaisemmin toiminut Yhtyneet Paperitehtaat Oy, Jämsänkosken tehtaan myyntijohtajana.

Göran Palmgren

Aila Hämäläinen varaluottamusmieheksi.

Heinolan tekniset

Heinolan tehtaan teknisten yhdysmieheksi vuodeksi 1982 on valittu **Pentti Helenius** ja varayhdysmieheksi **Pekka Väärälä**.

Kymen Metallin Heinolan tehtaan tekniset ovat hyvin edustettuina Heinolan teknisten päättävissä elimissä. Puheenjohtajana toimii vuonna 1982 Pentti Helenius ja johtokuntaan kuuluvat varsinaisena jäsenenä Pekka Väärälä (varapuheenjohtaja) ja varajäsenenä **Aimo Lunkka**.

kiinteistöosastolla hän siirtyi vuonna 1975 sosiaali-osastolle johtamaan omakotirakennustoimintaa ja suunnittelemaan sekä valvomaan kunnossapitotoimia eri sektoreilla. Vuonna 1977 hänet nimitettiin asuntopäälliköksi.

Työnsä ohella **Armas Olkinuora** osallistui aktiivisesti seurakunnan toimintaan. Hän kuului mm. kirkkohallintokuntaan, kirkkoneuvoston ja kirkkovaltuustoon.

Avustuskassa tiedottaa

Avustuskassa lähettää maksaessaan jäsenille korvausta sairaanhoitokuluista hänelle kuuluvan tositemakkeen SV 46 vihreän osan yhdessä pankkisiirtolomakkeen kanssa avustusten maksupankin välityksellä siihen rahalaitokseen, jossa jäsenellä on palkkatili. Yleensä ei sairaanhoidon korvausratkaisuissa jää verotuksessa vähennettävää.

Mikäli kuitenkin korvaus on ollut pienempi kuin kustannukset, on jäsenellä oikeus vähentää erotus verotuksessaan. Tämä erotus näkyy lomakkeella SV 46 kohdassa "verotuksessa ilmoitettava kustannusten ja korvausten erotus mk". Ainoastaan näissä tapauksissa on syytä liittää mainittu kuitti veroilmoitukseen.

Sairausvakuutuksen päivä- ja äitiysrahat tulivat veronalaisiksi 1.1.1982 lukien. Tämän johdosta Avustuskassa ei enää anna verotusta varten todistusta työnantajalle maksettujen päivä- ja äitiysrahojen määrästä (lomake SV 24), kun työnantajalle maksetut päivä- ja äitiysrahat kohdistuvat 1.1.1982 tai sen jälkeiseen aikaan. Sen sijaan lähetetään vakuutetulle "ilmoitus päivärahan myöntämisestä ja maksu- menettelystä", josta hän voi tarkistaa ratkaisun perusteet ja pyytää tarvittaessa erillisen kirjallisen päätöksen.

Siirtymävaiheessa vuoteen 1981 kohdistuvien päivä- ja äitiysrahojen osalta veroilmoitukseen liitettävät todistukset annetaan vanhojen säännösten mukaisesti ja toimitetaan niissä tapauksissa, joissa päätös tulee tehtäväksi veroilmoituksen jättöajan jälkeen, suoraan jäsenen asuinkunnan vero- toimistoon.

Katsastushiihtoja Kuusankoskella

Kymenlaakson Viestiin (7.3.) ja yhtiön talvikisoihin (13.—14.3.) valitaan joukkueet kahden katsastuskilpailun perusteella. I katsastuskilpailu on su 21.2. klo 10.30 Kuntotöyryssä, jossa samalla hiihdetään Kuusankosken tehtaitten mestaruuskisista. Yleinen sarja ja 35 v. hiihtävät 15 km, 45 v. 10 km ja naiset 5 km. II katsastuskilpailu hiihdetään ke 24.2. klo 17.00 Urheilupuiston valaistulla ladulla. Jokaisessa sarjassa, yleinen, 35 v. ja 45 v. on matkana 10,6 km.

Ilmoittautumiset kummasakin kilpailussa puoli tuntia ennen alkamisajankoh- taa.

33. Kymenlaakson Viesti hiihdetään su 7.3. Voikkaan pallokentällä klo 8.00 pamahtava lähtölaukaus saat- ta ensimmäiset viestinviejät taipaleelle. Kolmena peräkkäisenä vuonna on voittaja ollut Kymiyhtiön I-joukkue.

Tillolan laturetki hiihdetään tänä vuonna kahden viikonvaihteen aikana eli 20.—21.2. ja 6.—7.3. Mat-

kat ovat entiset, mutta yksi tankkauspaikka tulee lisää n. 6 km:n kohdalle lähdyistä. Sama paikka palvelee myös paluumatkalla 6 km ennen uimahallia. Tämä koskee yhtiön kunnossa pitämää laturettaa hautausmaan si- vuute.

Yhtiön tehdaspaikkakun- tien yhteinen hiihtotapahtuma tänä vuonna **VI Aarni- hiihto** sijoittuu helmikuun viimeisille päiville eli 20.—28.2. Tehdaspaikkakuntien välisen prosenttikilvan pa- ras on se yksikkö, joka saa eniten palveluksessaan olevia liikkeelle verrattuna ko- hetken henkilöstömäärään.

Perheenjäsenille ja eläke- läisille järjestetään paikka- kunnittain myös tilaisuuten- sa Aarni-hiihdon suoritta- miseen. Lapsilla ovat mat- koina alle 16 v. 5 km ja alle 10 v. 3 km.

Kaikkien Aarni-hiihdon suorittaneiden kesken arvo- taan paikkakunnittain esi- nepalkintoja.

Finlandia-hiihtoon kulje- tusta vaille olevia kuusan- koskelaisia yhtiöläisiä pyy- detään ottamaan yhteys 10.2. mennessä sosiaaliosas- tolle puh. 2291 yhteiskulje- tuksen järjestämiseksi.

Työsuojelu

Kuusanniemen työsuoje- luvaltuutettu on tavattavissa toimistossa seuraavasti: maanantai—tiistai: klo 7.00—8.00 keskiviikko—perjantai: klo 10.00—12.00.

Pilkkikisat

Perinteiset Voikkaan tehta- an pilkkimestaruuskilpai- lut pidetään 3.4. Jaalan Ruhmasjärvellä. Vuorot ja osastot voivat järjestää omat kilpailunsa samassa yhteydessä. Kuljetuksista kilpailupaikalle ja aikatau- lusta ilmoitetaan tarkemmin myöhemmin.

Henkilö- uutiset

Paperi

Kuusankoski

Teknikko **Kari Sirén** on 1.2. nimitetty Kymen paperi- tehtaan A4-valmistuslinjan käyttöteknikoksi.

Dipl.ins. **Björn Oldenburg** on 1.2. nimitetty Kymen pa- peritehtaan päällystyslaitok- sen käyttöpäälliköksi.

Operaattori **Lasse Artevo** on otettu 1.1.1982 yhtiön palvelukseen atk-osastolle.

Operaattori **Mikko Kekki** atk-osastolta on 31.1. eron- nut yhtiön palveluksesta.

Oy Tilgmann Ab

Kauppatiet. maist. **Göran Palmgren**, 39, on kutsuttu Oy Tilgmann Ab:n markkinoin-

Järjestöt

Paperiliiton Kuusankosken os. 19

Osaston vuosikokous 21.2. 1982 klo 14 Yksyksissä. Käsi- teltävänä vuosikokoukselle kuuluvat asiat.

Historian opintokerhon kokous 9.2. klo 16.30 Yks- yksissä.

Heinolan teollisuustoimihenkilöt

Kymen Metallin Heinolan tehtaan teollisuustoimihen- kilöistä on valittu STL:n Heinolan yhdistyksen pu- heenjohtajaksi **Eila Väänänen**, hallituksen jäseneksi **Raili Niemelä**, varajäseneksi **Aila Hämäläinen**, rahaston- hoitajaksi **Eila Glad**, tilin- tarkastajaksi **Riitta Lakka** ja **Kaarina Orho** sekä varatilin- tarkastajaksi **Seija Heino- nen**.

Teollisuustoimihenkilöiden luottamusmieheksi vuodeksi 1982 on valittu **Eila Väänä- nen** luottamusmieheksi ja

Armas Olkinuora

miyhtiön palvelukseen hän tuli rakennusosastolle 7.5. 1951.

Toimittuaan erilaisissa rakennus- ja asuntopuolen tehtävissä asunto-, talous- ja

Naukion sauna kaupungille

Kymiyhtiön ja Kuusan- kosken kaupungin välillä 11.1.1982 tehdyn sopimuk- sen mukaan siirtyy yhtiön Naukion sauna- ja pesulalai- tos kaupungin omistukseen. Sauna ja pesula jatkavat toimintaansa 30.6.1982 saak- ka.

Kuluvan vuoden kesän aikana kyseiset tilat kunnos- tetaan Kuusankosken työ- väenopiston käyttöön sopi- viksi ja luovutetaan tilapäi- sesti ensi vuoden kesällä Kuusankoskella järjestettä- vien asuntomessujen palve- lutiloiksi.

Yhtiön bridge

Yhtiön 12. mestaruuskil- pailut pidetään 6.—7.2. Kymintehtaan mestariker- holla Kuusankoskella. Jouk- kueilpailu on lauantaina klo 10 ja parikilpailu sun- nuntaina klo 12.

Kilpailuun voivat osallis- tua yhtiöläisten lisäksi hei- dän perheenjäsenensä sekä yhtiön eläkeläiset.

Ilmoittautumiset viimeis- tään 4.2. **Ralf Grönille**, puh. 402307.

Pienoishirvimerkki Kymiyhtiön edustusjahteihin

Toimitusjohtaja **Fredrik Castrén** on 9.12.1981 allekir- joituksellaan hyväksynyt säännöt yhtiön edustusjah- deissa jaettavaa pienoishir- vimerkkiä varten.

Merkki on hopeinen. Sen on piirtänyt taiteilija **Topi Valkonen**. Pyöreässä pohja-

kentässä on voimakkaasti muotoiltuna reliefinä hir- vensarvi, jonka yläsakarit kohoavat pohjakentän yli. Kentän alareunaa kiertää Kymi Kymmene -teksti.

Merkit on numeroitu ja niiden jako aloitettiin syk- syllä. Ensimmäisen merkin luovutti metsäneuvos **Henry Kvist** yhtiön toimitusjohta- jalle vuorineuvos Castrénille 15.11. järjestetyssä hirvijah- dissa Heinolan mlk:ssa si- jaitsevalla Nynäsin tilalla.

UutisKymi

Päätoimittaja Reijo Virta
puh. 2168
(suora 951-402 168)

Toimitussihteeri
Heli Kyllönen puh. 2169
(suora 951-402 169)

Toimituksen sihteeri
Irma Räihä puh. 2173
(suora 951-402 173)

Valokuvaaja
Tuomo Pitkänen
puh. 951-45 068

Paperi:
Kymen paperitehtaan
KymArt Matta 100 g/m²
ISSN 0358-416X

Toimitus
Kymi Kymmene Oy
Tiedotusosasto
Niementie 13
45700 Kuusankoski
Puh.vaihde 951-402 111

Kirjapaino
Kymi Kymmene Paperi
Kouvolan kirjapaino
Valtakatu 28
45100 Kouvola 10
Puh.vaihde 951-11 551

Lehden seuraava numero ilmestyy 22.2. Aineiston on oltava toimitussihteerillä viimeistään keskiviikkona 10.2. klo 16.30.

Kuolleita

Asuntopäällikkö **Armas Olkinuora** on kuollut sairas- kohtauksen murtamana 59 vuoden ikäisenä kotonaan Kuusankoskella. Hän syntyi Jääskessä 28.3.1922 ja Ky-

Suksi Verlaan hiihtolomalle

"Hiihtolomaansa Verlassa viettävillä on keksitty tänä vuonna uutta ohjelmaa. Osaan 5 km:n latua yhdistetään luontolatu, kilpailuja järjestetään sekä pilkkimisessä että pulkalla laskettelussa", sanoo sosiaalipäällikkö Raine Valleala.

Uutiskymien painoon mennessä oli varsinaiselle hiihtolomaviikolle varauksia jo 152. Vallealan mukaan vielä myöhemmin voi yrittää varata jäännös- ja peruutuspaikkoja. Täysin palveluin Verla avaa ovensa 16.2.

Hiihto- ja laskettelutoimintaan on käytettävissä kaksi merkittävää latua ja laskettelurinne. Toinen on entinen ns. Jaalan lenkki, joka edestakaisena on noin 10 kilometrin mittainen. Tämän

ladun lähtöpaikka on patruunan pytingistä noin 300 metriä Nisukseen päin.

Uudelle, noin 5 kilometrin pituiselle lenkille voi liittyä seuratalon ja urheilukentän välisellä osuudella. Alkuvaiheessa nousee laskettelumäen vasenta puolta ylös ja sitten on vauhdikas lasku. Latu kiertää Sabinanvuoren pohjoispuolella, tekee kiekkan Karitsasalmen suuntaan ja kääntyy sitten kohti lomakylän liikuntalueta.

Sabinan vuoren laskettelurinne on myös perheen pienimpien suosiossa.

Urheilukentän kinalossa olevaa laskettelumäkeä on entisestään kunnostettu. Alaluiska on tasattu ja yläosa avattu kokonaan käyttöön. Mäen kaltevuus on sopiva lasketteluun.

Viimetalviseen tapaan on tarkoitus järjestää hiihtokoulu sekä aikuisille että lapsille. Hiihtokoulua pidetään 22.2.—26.2. klo 11.00—12.30 ja tarvittaessa vielä iltapäivisin annetaan lisäopetusta. "Toivoisin, että hiihtokouluun osallistuisivat sekä vanhemmat että lapset ennakkoluulottomasti, sillä opastus on pätevintä, mitä tällä alueella voi saada", sanoo Valleala.

Opettajina hiihtokoulussa ovat Reijo Mauno ja Outi Luusuanniemi. Koulussa on mahdollisuus suorittaa lasten hiihtokoulun maisterimerkki tutkintolatuineen tai saada lasten hiihtokoulutodistus. Hiihtokoululaisten alin ikäraja on 5 vuotta.

Toimintaa sekä illalla että päivällä

Lomaviikon aikana järjestetään kaksi illanviettoa, disco-illoja, pikkukilpailuja ym. Seremoniamestarina tulee toimimaan Urpo Mikkonen.

Luistinrata on Verlassa jo valmiina kyykkäkentällä, missä myös kiekonlaukojat pääsevät meliuharrastuksen pariin. Välittömässä läheisyydessä on myös nappakelkka.

Pilkkiminen edellyttää valtion kalastuskorttia Verlasta saatavan luvan lisäksi. Pilkkikilpailussa tulee olemaan riittävästi sarjoja.

Lomakylään on hankittu 10 pulkkaa, joten hienossa kunnossa olevassa laskettelurinteessä voi laskea myös pulkalla. Järjestettävän pulkakilpailun säännöt ovat Vallealan mukaan vielä salaiset.

Ennätysmäärä energiaa puujätteestä

Viime vuoden aikana poltettiin Voikkaan höyryvoimalaitoksella ennätysmäärä puujätettä. Yli 184 000 tonnista puujätettä saatiin 46 prosenttia voimalaitoksella höyryn valmistukseen tarvittava energiamäärästä.

Edellisestä vuodesta jätteen käyttö lisääntyi noin 21 000 tonnia. Silloin jätteen osuus energian tuotannossa oli 35 prosenttia. Loppuosaa voimalaitoksen tarvitsemasta energiasta saatiin viime vuonna maakaasusta, jonka osuus oli 50 prosenttia sekä loput noin 4 prosenttia kivihiilestä ja öljystä.

"Puujätteen taloudellinen merkitys on varsin suuri. Öljynkulutukseksi muutettuna voitiin viime vuonna korvata puujätteen polttamisella noin 30 000 tonnin öljymäärä. Muihin polttoaineisiin verrattuna puujätteen polttaminen on kalliimpaa, sillä sen käyttö vaatii jatkuvaa tarkkailua ja huoltoa", kertoo höyryvoimalaitospäällikkö Kurt Malmberg höyryvoimalaitokselta. Puujäte on kuitenkin edullista verrattuna muihin polttoaineisiin, sillä ylimääräisten käyttökustannusten ja kuljetus-

kustannusten lisäksi muita kustannuksia ei ole. Eniten puujätettä syntyy Kuusanniemen sellutehtaalla, josta jäte ajetaan kuorma-autoilla Voikkaalle.

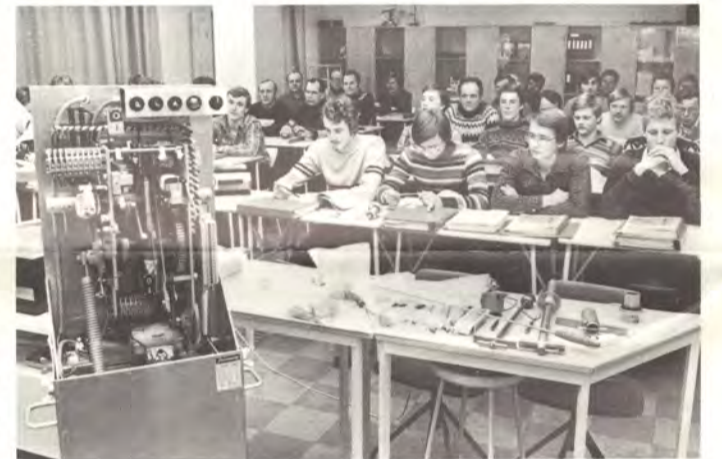
Malmbergin arvion mukaan puujätteen osuus tulee toistaiseksi säilymään entisensäuruusena, mutta sen laatu huononee. Tämä johtuu siitä, että aikaisemmin puujätteen mukana ollut seulontajäte käytetään tällä hetkellä purusellun valmistukseen. Puujätteen määrä säilyy entisellään, sillä keväällä tulee sellun kuorintaliete poltettavaksi.

Strömberg koulutti kymiyhtiöläisiä

Kymiyhtiön tytäryhtiön Oy Strömberg Ab:n asiantuntijat järjestivät helmikuussa yhtiön ammattikoulun oppilaille kaksipäiväisen kurssin sähkölaitteista.

Koulutus osoittautui niin päteväksi, että mukaan kurssille kutsuttiin myös kokeneita sähkökorjaajia voimaosastolta.

Koulutettavana oli parikymmentä ammattikouluista ja saman verran ammattimiehiä. Molemmat ryhmät pitivät koulutusta mielenkiintoisena.

Koulutusta havainnollistettiin sähkönsiirtolaitteiden esitteillä.

Nippumies auttaa puiden purkamisessa

Nippumies Matti Hietala ohjaa nosturin kuljettajaa, jotta nosturin kourat sattuvat oikeaan paikkaan rikkomatta auton rakenteita.

Lähikuvassa nippumies

Nippumies on tärkeä lenkki siinä ketjussa, jonka tuloksena puuraaka-aine Voikkaalla siirtyy joesta, autosta tai rautatievaunusta nosturilla hajoituspöydälle ja edelleen katkaisusahojen kautta kuorimoon.

Nippumies huolehtii talvisaikaan siitä, että nippunosturin kuljettaja osaa ohjata nosturin kourat oikeaan kohtaan rikkomatta auton rakenteita, mutta nostaa kuorman kauniina nippuna. Ohjaus tapahtuu käsimerkein.

Nykyisissä tukkiautoissa kettinkien irrottaminen käy niin helposti, että nippumiesten ei tarvitse työhön puuttua.

Jos auton kuorma nostetaan vain maahan eikä hajoituspöydälle, joutuu nippumies huolehtimaan siitä, että nipun ympärille sidotaan ketjut. Tässä työssä on apuna tukkimiehen työkalu, keksi.

Rautateitse tulevan puutavaran purkaminen on niinkään nippumiehen työtä. Ensiksi päästetään vaunun jarruista ilma pois ja siirretään vaunu "kylmäkallella" eli vinssillä nosturin alle.

Seuraavaksi irrotetaan vaunun päällä olevat ketjut, ohjataan nosturia ja poistetaan pohjapuut käsin.

Rautateitse tulevan puun purkausta on runsaasti yölöysiläisillä. Myös viikonloppuna nostetaan paljon rautatiepuuta raaka-aineen tasaisen tulon takaamiseksi tehtaalle.

Jäätömänä aikana nippumiesten tehtäviin kuuluu nippujen uittaminen pienellä hinaajalla nosturin alle, varmistaminen, ettei irtopuita jää ketjujen ja nosturin kourien väliin, ketjujen irrottaminen nostopaikan tasanteella sekä ketjujen kerääminen 50 kappaleen nippuihin.

Voikkaan uusi puukenttä ei vielä ole tuonut nippumiehille sanottavasti lisätehtäviä.

Nippumiehet työskentelevät Voikkaalla keskeyttämättömässä kolmivuorotyössä, kolme miestä vuorossa. Vuorotyö ei rasita kohta 10 vuotta samaa työtä tehnyttä Matti Hietalaa ja muutenkin työ tuntuu sopivalta.

"Syksyisin tämä ei kuitenkaan ole kivaa räntäsateella, sadevaatteita työssä tarvittaisiin."

Nippumiesten sosiaalililat ovat vanhassa movetallissa puiden vastaanottoaikan vieressä. Pukukaapit sijaitsevat tallin seinä kierteävällä tasanteella, WC, lavuaarit ja suihku on alakerrassa. Nippumiehet toivovat, että ylätasanteesta saataisiin yhtenäinen tila ja että isot ovet voitaisiin tiivistää vedon vähentämiseksi.